

Ardealul

Apare Lunea, dimineata, cu ultimele informatiuni politice si stiri sportive

Director:
- Theodor Reculescu
Abonamente:
1 an: 100 lei, jum. de an:
50 lei. — Autoritati, mar
intreprinderi 1000 Lei.
Redactia si administratia
Arad, Bul. Ferdinand 5

Fiscalitate

Nu am avut încă neplăcerea de-a face cunoștința fiscalului și oamenilor lui, din simplul motiv că mie personal n'ar avea ce să-mi sevestreze. De altfel — dacă lucrurile merg tot așa — am cele mai fericite perspective de-a fi scutit și de aci înainte de vr'un eventual concert... fiscal. Pe domnul perceptor l-oi vedea doar umblând pe la vecini. Dar l-am mai văzut undeva. L-am văzut cătărat în vârful unui morman de boarfe vechi, încărcate într'un camion — și stătea acolo nemișcat, de parcă păzea tezaurul dela Moscova...

Apoi, domnul perceptor a descins într'o zi de Vineri, în piața de vechituri, lângă aceleași lucruri vechi, strănse cu ajutorul tobei și a atotputernicului domn „sergent”, depe la contribuabilii nevoiași.

Cine să-i cumpere ale vechituri? Nu vedeai nici un creștin pe acolo. Doar „tandlerii” își făceau treabă și mai la spartul târgului, le luau „cu ridicata”, pe un preț de batjocură.

Dar, la drept vorbind, care-i câștigul Statului de pe urma acestor aptitudini negustorești ale domnului perceptor?

Lucrurile ridicate dela contribuabilii nevoiași, pentru v'rest nefinansat de impozit, trebuie să duse la percepție, înmagazinate, înute un timp destul de îndelungat până se fac formele legale pentru vânzarea la licitație publică, apoi alte cheltuieli cu transportul până în piața de vechituri, cu diurnele — sau numai lefurile — personalului asistent, plus domnul perceptor, iar dacă toate străduințele reprezentanților, fiscalului rămân infructuase și lucrurile trebuie să duse din nou la percepție și înmagazinate, faceți vă rog socoteala și veți ajunge la constatarea că toate cheltuielile la un loc fac mai mult decât încasărilor realizate depe urma acestui comerț ambulant și fiscal.

La ce bun atunci această sfidare a nenorocirii contribuabilului român și șomer?

Sau dacă nu se poate renunța la aceste atrocități... fiscale, să se recurgă la un alt sistem, pentruca cel puțin Statul să aibe un profit: să se lucreze în regie proprie. Să-l vedem pe domnul perceptor când în grajdurile administrației financiare țesând caii, când pe capra căruței bătând mărtoaga către piața de vechituri...

C. Nour

Pledoarie pentru dictatură?

DI. Jeftici, fostul prim ministru jugoslav, în timp ce în presă se publica remanierea guvernului, s'a prezentat Regentului, remițându-i demisia întregului cabinet.

Ca în toate crizele miniștriale și de regim de pretutindeni, și în Jugoslavia, cauzele sunt cu totul altele decât cele anunțate în comunicatul oficial.

Soarta guvernului Jeftici fusese de altfel pecetluită dintr'un început. Guvernul acesta avea misiunea unui guvern de „mână tare”. Or, un guvern de acesta nu poate exista într'un Stat constituțional. Un guvern forte nu se poate răzema pe Parlament. Democrația nu poate fi „forte”. Democrație însemnează — după cum am mai spus — debandadă.

Jugoslavia este un Stat tânăr al mai multor națiuni slave, un Stat năpădit de profitorii războiului și hărțuit de foștii asupritori cari alimentează orice început de nemulțumire dintre locuitorii diferitelor națiuni — fiind ele chiar și slave.

Aceste națiuni, lăsate de capul lor, sub un regim democratic deci, nu pot merge pe aceeași cărare. O turmă și o cireadă nu merg niciodată alături, pe un drum, din propria lor inițiativă. Le trebuie un bun păzitor, cu un biciu lung, cu pocnitoare puternică: să se aude bine semnalul. Pentrucă, respectul se confundă adesea cu frica.

Un regim democratic, într'un Stat care se vrea național atunci când numai originea națiunilor cari-l compun este aceeași, nu are cuvânt de ordine. Parola se dă de către comandamentul superior care

într'un Stat democratic nu poate fi în mâna unui singur om. Or, unde sunt mai mulți stăpâni, sunt și interese multiple. Interese de ordin personal, desigur. Dar acestea primează de multe ori chiar și în fața intereselor de Stat.

De aici și debandada democratică.

În consecință, interesul pentru dictatură e tot mai mare.

Jugoslavia a avut acum câțiva ani o perioadă de prosperitate: sub regimul dictatorial. Regele erou Alexandru socotea că în acest timp s'a făcut pe deplin educația cetățenească și s'a revenit la regimul democratic. Și, adică, de ce n'ar putea avea și jugoslavia măcar o frântură cât de mică din conștiința cetățenească a englezilor? Ar fi suficient pentru începutul unei perioade a democrației integrale.

Și totuși n'ar fi ideal. Pentrucă există „interese personale”.

Nu putem contesta jugoslavilor — cum de altfel nici unui popor, inclusiv românii — acea frântură de conștiință cetățenească. Dar contestăm acestui început de emancipare, orice roade. Vorbesc de cazul în speță.

Iar roade nu se vor culege până în momentul când forțele oculte de peste hotare — numesc pe foștii asupritori — vor deveni inexistente. De aci încolo cetățeanul conștiincios își va putea croi singur soarta. Chiar atunci când mai există corupție. Condiția este însă ca majoritatea cetățenilor să fie emancipați și să procedeze conștiincios la stăpîrea corupției.

Dar atâta timp cât există forțele oculte străine, iar corupția stăpînește majoritatea cetățenilor, ce rost mai are un regim democratic?

Este aceasta situația din Jugoslavia? Da!

Dar numai în Jugoslavia? Nu!

Se confundă cu cea din România.

Poporul se vrea condus de mâini sigure, se vrea ocrotit. Vrea să trăiască viață de om, nu de rob. Între robie și jobăgie este doar o nuanță. Și aceasta caracterizează evul în care trăim.

Jugoslavia ținde spre dictatură!

Dar România?

Este aceasta o pledoarie pentru dictatură, sau e adevărul care se vrea reabilitat?

Th. Reculescu

Alte amenzi aplicate întreprinderilor

Ministerul de industrie și comerț a aplicat următoarele amenzi, societăților pentru nerespectarea legii:

Fabrica de cuie Goldenberg, 30.000 lei, Soc. Anglia, Ploesti, 30.000 lei, CAW fabrica de țesături, Timișoara, 80.000, Intex fabrică textilă, Cernăuți, 100.000, Kodak aparate foto-

grafice, 50.000, Trinaco fabrică de ciorapi, Cernăuți, 20.000, Fabrica de sticlărie Azuga 20.000, Fabrica de Zahăr Zarojani 100.000, Fabrica de glucoză, Colentina, 30.000, Fabrica de lacuri „Zimmer”, București, 200.000, Gh. Haritopol, fabrică de sârmă, 20.000, Uzina Electrică Mars, Bălți, 10.000, Fabrica Ciclop, Galați, 10.000 lei.

De Luni, până Luni

În timpurile acestea excepțional de grele, n'am mai avut prilejul să rîd cu atîta poftă ca în momentul cînd am aflat despre conținutul lăzilor aduse dela Moscova și cari constituie „tezaurul”.

Am luat, natural, cunoștință despre moaștele readuse în țară și despre obiectele de mare preț, dar cînd am cîștit despre juapoanele, burtierile, corsetele și pălăriile cu penajul de struț și cu puili de cuc drept garnitură, rămase dela diferite ibovnicile ale diferiților oameni „ai zilei” de pe la 1916, m'am frecat la ochi, apoi m'am pornit pe un rîs de nu mă mai puteam stăpîni.

— Iote-te, domnule, îmi zicem, pentru ce s'a căznit săracul Nicolae Țițulescu să facă pacea cu rușii! Și care-i miracolul că bolșevicii nu ne-au făcut la stînga „odoarele”, Iote, domnule, pentru ce eram noi în stare să trimitem o întregă flotă navală la Odessa, dacă ni se cerea... ca să-i aducă coanei Filofita jartiera de mătase mauve, cu floricele, uitată în garioșiera ministeriabilului X, sau Y, cînd au dat nemții să le deranjeze idila.

Maaare drăcie...
Ei, dar dacă coana Filofita își va contempla azi — după 20 de ani —

în oglindă, cărnurile cari i-au inundat șoldurile, dacă va constata că tot tratamentul cosmetic nu-i mai poate reda frăgezimea obrazului azi tatuat de zbărcituri, își va șterge cu jartiera mauve din mîna tremurîndă, o lacrimă în amintirea anului 1916 — an de groază și de senzații subtile.
E duios, nu?

Desvelirea atîtor vechituri va mai avea și altă însemnătate. Partidele noastre politice se acuză unele pe altele că au concepții învechite — de 17 ani.

primenească fiecare partid politic primească fiecare partid politic programul, învestindu-l cu puțin miros de naftalină... bolșevică.

ILIE ISVORANU

Activitatea „Oastei Domnului” în Bihor

Pe marginea deceniului comemorat

ORADEA. — Dumineca trecută s'au împlinit 10 ani dela înființarea asociației religioase „Oastea Domnului”, care acționează în serviciul bisericii Neamului nostru printre poporenii de pe hotarul de Vest.

Cu prilejul acestei importante comemorări, au avut loc la Șc. Primară No. 2 din localitate, puternice manifestații naționale, pentru biserică străbună, în cadrul programului aprobat de Episcopia ortodoxă.

Scurt istoric

„Oastea Domnului” a luat ființă în Oradea și județul Bihor, în 1924, ca o reacțiune a instinctului național, de apărarea tradiției și patriotismului sacru, pe granița de Vest. Un comitet de acțiune compus din câțiva oameni, cu conștiința misiunii lor înalte, s'au grupat într-o zi la Episcopia ortodoxă română și de-acolo au început lupta de biruință a ortodoxiei.

Membrii luptători, fondatori ai „Oastei Domnului” au rămas până astăzi: **P. S. S. Vicarul Andrei Crișanul, Pompiliu Dan, Iftimie Mihoc, Protopopii Evuțian și Mager, doamna Popescu și toți ceilalți pionieri din județ.**

Activitatea desfășurată

„Oastea Domnului” a desfășurat cea mai vrednică activitate printre credincioșii bisericii ortodoxe, neprecupețind nici-o jertfă. Activitatea desfășurată în mari proporții a îmbrățișat în ansamblu toate târmurile, prin orase, sate, case, biblioteci înființate, cu zeci de mii de publicațiuni răspândite pretutindeni în ogrorul ortodoxiei, aziluri pentru bătrâni, bucătării populare, serbări religioase, adunări, — toată mișcarea religioasă a „Oastei Domnului” culminând în congresul anului acesta, convocat în luna Mai la Oradea Mare, care a luat proporții magnifice prin participarea zecilor de mii de ortodocși, defilând în impresionanta procesiune religioasă pe străzile O-

răzii, satele cu preoții cu crucea în frunte, cu prapori, evanghelii și chipul Mântuitorului. Congresul din luna Mai a ținut o zi întreagă, fiind ample debateri doctrinarno-administrative, considerat de întreaga suflare, ca o puternică biruință a ortodoxismului.

Asociațiunea aceasta recrutează elementele capabile și serioase, din rândurile mirenilor, acționând ca o adjutantă pe lângă biserica ortodoxă română, propovăduind cuvântul Mântuitorului, împiedecând propaganda sectanților, acele culte declarate de Stat ca „tolerate”, cari caută să culeagă din turma ortodoxă, noi aderenți.

La sate, activitatea continuă cu mare însuflețire, fiecare sârbătoare și Duminecă, fiind prilej de întâlnire și adăpare din izvorul mântuirii Domnului, a credincioșilor ortodocși.

Întâlnirile acestea au loc, de preferință, în localul școalelor primare, unde se adună laolaltă bătrâni cu tineri, intelectuali și muncitori, părinți și copii, în două ore de program selecționat: conferințe, predici, cântări, recitări, etc.

„Oastea Domnului” la Oradea

Este importantă acțiunea desfășurată de către „Oastea Domnului”, prin subsecțiile ei organizate, în ogrorul vieții din cartierele periferice. Astfel la Șc. Primară No. 12, cartierul Niulges, din Oradea, „Oastea Domnului” acționează cu atâta hărnicie, încât chiar Episcopia ortodoxă, prin înalta apreciere a arhiereului Andrei Crișanul, vicarul episcopiei, a lăudat vrednicia celor câțiva oameni din cartierul Niulges, în frunte cu d. Eftimie Mihoc, Pr. Evuțian și Lupșa, cari au primit binecuvântare, iar întreaga subsecție din acest cartier, a fost dată pildă.

Plebiscitul pentru restaurarea monarhiei în Grecia

ATENA. — Generalul Condylis, vicepreședinte al consiliului, a declarat că plebiscitul pentru reintroducerea monarhiei va avea loc neapărat la mijlocul lunii Octombrie.

Guvernul va asigura toată libertatea pentru plebiscit, rămânând neutru. Membrii guvernului însă, ca persoane particulare, vor putea să-și exprime în cadrul plebiscitului vederile lor personale.

D. Condylis a accentuat că pentru asigurarea unei evolu-

ții liniștite a vieții politice în Grecia, d-sa dorește ca o majoritate cât mai puternică să se pronunțe în favoarea reintroducerii monarhiei.

D. Condylis a declarat ziariștilor:

„Doresc personal ca plebiscitul să se pronunțe cu mare majoritate în favoarea monarhiei, căci republica nu a reușit să asigure țării o viață politică normală. Dacă monarhia va putea asigura acest lucru, va salva Grecia”.

VIATA SPORTIVA

Gloria-Chinezul 4:3 (2:2)

TIMIȘOARA, 23. — Chinezul nu a putut intra înfrângerea catastrofală de 6 la 1 încercată la Arad, în compania Gloriei. A crezut că pe terenul propriu își va putea lua revanșa. S'a înșelat însă, căci cu toate că arădanii nu aveau un interes prea mare să câștige la scor, i-a învins și de rândul acesta, la ei acasă și

pe o căldură caniculară. Leii Gloriei și-au ținut adversarii la direcție, dominând tot timpul. Au făcut eforturi prea mari, și totuși reușit să marcheze prin Barbu goaluri, iar prin Dobra, alte două. Punctele gazdelor au fost marcate de Szilard, Bajusz și Lotter. Bravo Gloria!

Stăruința-AMEFA 0:0

ARAD, 23. Pe arena Gloria s'a desfășurat azi un match amical între Stăruința din Oradea și AMEFA.

După 90 de minute de joc aproape frumos presărat și cu vrea câteva faze mai interesante, matchul s'a terminat egalitate.

Oaspeții cari sunt clasificați în locul cel doilea al Diviziei Naționale B. seria III au rezistat onorabil arădanilor.

După jocul produs de gazde cât și de oaspeți nu trebuia mult ca victoria să revină uneia.

Oaspeții au ratat umeroase poziții când AMEFA a fost urmărită de ghinion, dar și de o moloșeală complectă.

AMEFA începe. Oaspeții încep să joace cu însuflețire. Damian încearcă de două ori pe

Bugariu. AMEFA ia ofensiva. În min. 6 Szaniszló II dela 20 m. trage puternic, Zu prinde.

În min. 8 un corner bătut de Halathy este reluat de Damian peste poartă.

Gazdele încep să domine. În min. 14 Szaniszló I trage încet la poartă.

În min. 30 Csajka passează adversarului său Halathy care singur în fața porții ratează o poziție minunată.

Câteva minute mai târziu Stăruința ratează încă o poziție.

Jocul devine egal. În min. 36 Szaniszló I trage puternic iar Zu plonjează foarte frumos. În

min. 41 Damian bate un 16 iar Sinkovics ratează.

Înainte de sfârșitul matchului Zu apără o minge perleasă expedită de Cucula.

În repriza doua jocul se desfășoară în aceiași notă. Apărarea Stăruinței muncește mult.

Chiar în min. 1 Cucula pe pe Zu în dificultate.

În minutul următor o vâlmășeală ea poarte AMEFA ei este clarificată de Bugariu.

În min. 37 un corner bătut la poarta oaspeți lor dă o șansă unei învâlmășeli care sfârșit, Zu apărând admirabil.

S'au remarcat: Zu, Kap Csant, Damian și Kiss oaspeți, iar dela AMEFA: Bugariu, Csajka, Szabó și Szaniszló II.

Arbitrajul d-lui Palfi satisface pe toți.

BUCUREȘTI:

F. C. MILANO—C. A. O. 2:1
MACABI—S. G. SIBIU 5:0 (4:0)

Matchurile Jugoslavia—Bulgaria, România—Grecia, s'au amânat pentru azi, Luni, la ora 1, din cauza terenului impracticabil.

Este de remarcat că în ziua de Duminecă, apa de pe terenul de fotbal Banky scăzuse cu mult față de nivelul obișnuit, din cauza că era în când România a fost obligată să joace cu Jugoslavia.

De rândul acesta Bulgarilor și-au părat bine pielea...

HUNGARIA—ADMIRA 7:1
match pentru cupa Europei Centrale

O nouă anchetă a fraudelor dela jandarmerie

Nouile cercetări cu care a fost delegat d. general Bărzotescu, — dela comandamentul cercurilor de recrutare — în legătură cu dispariția și copierea unor acte din dosarul neregulelor de la jandarmerie, sunt considerate de o mare importanță.

Delegarea d-lui general Bărzotescu s'a făcut în urma informațiilor pe care le avea ministerul armatei și comandamentul corpului II, că, în timpul anchetei judiciare dela inspectoratul jandarmeriei, unele persoane, ca să scape de răspundere, s'au introdus la inspectoratul jandarmeriei, unde au

căutat, au copiat, ori au sustras actele. D. general Bărzotescu a și început ancheta, urmând să refereze în foarte scurt timp dacă e cazul să se dea o acțiune publică împotriva celor implicați.

Această nouă anchetă este dusă înainte dependent de aceea a d-lui general Ionescu dela comandamentul grănicerilor, care cercetează cealaltă anchetă sesizată de d. general Manu: împotriva celorlați vinovați de fals în actele dela jandarmerie și cari nu au compărut în fața consiliului de disciplină al corpului II armată.

A murit Ghiță Crișan

BUCUREȘTI. — Eri, Duminecă, a încetat din viață, în vârstă de 48 ani, fostul subsecretar de Stat la finanțe

și președintele organizației naționale din Bihor, Ghiță, Crișan, în urma unei hemoragii.

D. Gh. Tătărescu va lua locul dlui D. Brătianu

Neînțelegerea dintre d-nii Maniu și Mihalache. Situația în Frontul constituțional

După toate probabilitățile, vara aceasta nu va însemna și o vacanță politică, ci, din contră, mașinațiunile politice par a-și accelera ritmul, pentru ca în toamnă să culmineze prin cristalizarea situației.

La liberali se petrec de mult timp frământări grave, al căror ecou a depășit cu mult cadrul celui mai disciplinat partid din țară.

Chestiunea acestor disensiuni e astăzi de o importanță considerabilă, am putea zice covârșitoare, întrucât finalul lor — ruptura Dinu Brătianu-Gh. Tătărescu — ar putea determina retragerea guvernului liberal și schimbarea totală a actualei hărți politice interne.

Debarcarea d-lui Dinu Brătianu dela șefia partidului

Cercurile inițiate afirmă că d. Tătărescu are de făcut față unei scadențe fatale la 1 Iulie.

Până la această dată, primul ministru va trebui să limpezască situația din partidul liberal, proclamându-se șef, prin debarcarea d-lui Dinu Brătianu.

În cazul când încercarea i-ar reuși, continuarea guvernării Tătărescu e condiționată totuși de atragerea de partea primului ministru a imensei majorități a partidului, pentru a justifica păstrarea mai departe a puterii prin concursul ce i-l-ar da o mare forță politică cum este partidul liberal înțreg.

În cazul când d. Tătărescu nu ar fi urmat de partid, în măsura scontată de d-sa, debarcarea d-lui Dinu Brătianu va aduce retragerea liberalilor dela guvern.

Proclamarea d-lui Tătărescu, ca șef al partidului, ar avea loc la Iași, la finele lunii Iunie în cadrul unei manifestații a organizațiilor moldovene, conduse efectiv de d. Victor Iamandi.

Naț-tărăniștii în derută, după întrunirea dela Brașov

Declarațiile „senzaționale” pe cari le anunțase conducerea partidului național-tărănesc, nu s-au mai produs la Brașov. Atât dl. I. Mihalache, prezumtivul președinte, cât și dl. I. Maniu, s-au mărginit să critice pe ici pe colo activitatea guvernului, acordând o exagerată importanță îndeletnicirilor literare ale d-lui colonel G. Marinescu, dar discuțiile în jurul problemei constituționale au fost evitate cu desăvârșire.

Precauțiunea fruntașilor țărăniști își are tâlcul ei. Acest partid care în trecut se baza numai pe forța masei, putea revendica ori când dreptul de a guverna.

Guvernările național țărăniștii însă, pe lângă alte mari greseli, au produs o desamăgire tocmai în rândurile țărănimii, interesele păturii noastre rurale fiind complet neglijate.

Azi, partidul lipsit de aportul electoral al țărănimii, a fost nevoit să-și impună anumite rezerve.

Partidul fiind lipsit de încrederea factorului constituțional și nemai având rădăcini în păturile largi ale populației, dl. I. Mihalache împreună cu statul său major a trecut la o politică bazată pe oportunism, sperând că astfel va putea opri destrămarea

resturilor de organizațiuni ce i-au mai rămas fidele.

Nemulțumirile maniștilor

Cea mai mare deziluzie a produs-o întrunirea dela Brașov în rândurile aderenților d-lui Maniu cari în urma gafei săvârșită de d. I. Mihalache cu scrisoarea publicată în legătură cu conferința d-lui colonel G. Marinescu, credeau că președintele partidului a trecut în rândurile celor ce au revendicări de ordin constituțional. Cuvântarea d-lui I. Mihalache, prudentă și prezentând o notă de sfioasă supunere, i-a convins însă de contrariul.

În concluzie, conflictul ce există în partidul național-tărănesc pe chestiuni de principii, după întrunirea dela Brașov, va intra în același stadiu, posibilitatea unei concilierii fiind exclusă.

Dl. Iunian nu se gândește să revină

Toate încercările de a-l convinge pe d. Iunian să revie în rândurile partidului naț-tărănesc — după ce nici d. Stere nu fusese convins — au dat greș.

D. Iunian și-a precizat la Chișineu punctul său de vedere:

„Se vorbește de fuziunea noastră cu național-tărăniștii — a declarat d-sa. Este inexat. Nu credem în ei, pentru că nu sunt sinceri”.

„Au venit în 1928 la guvern cu forțe extraordinare. Puteau să facă tot. N-au făcut nimic, fiindcă în fruntea partidului s-au strecurat străini de credințele lui s-au strecurat oameni cari din fruntea băncilor vor să infăptuiască statul țărănesc”.

„Câtă vreme partidul național-tărănesc are în rândurile lui pe oamenii pe cari i-am înfierat de incoretitudine, este o îndrăzneală să se creadă măcar că vom discuta cu ei”.

Iată o serie de fapte, cari au contribuit în mare măsură la haosul din partidul național-tărănesc împingându-l pe panta desagregării.

Desacordul Maniu-Mihalache se agravează

Sforțările cari se fac pentru ca actualele cadre ale partidului național-tărănesc, — atâtea câte au mai rămas, — să nu sufere o nouă lovitură din partea d-lui Iuliu Maniu, sunt dintre cele mai disperate.

Ruptura însă nu va putea fi evitată ci — după cum s'a mai scris în acest loc — agonia partidului condus de dl. Ion Mihalache se prelungeste.

Atâta tot.

La întrunirea național-tărăniștii dela Iași, d. Iuliu Maniu nu participă...

Abținerea aceasta se datorește atitudinii hotărâte a d-lui N. Costăchescu, împotriva politicii dela Bădăcini.

Șeful organizațiilor moldovene a adus la cunoștința d-lui Ion Mihalache că d. Iuliu Maniu ar fi indezirabil la Iași.

D. Ion Mihalache s'a văzut astfel obligat de a-i preveni pe d. Iuliu Maniu asupra neplăcerilor pe cari le-ar putea avea participând la manifestația din capitala Moldovei.

La întrunirea dela Iași, d. N. Costăchescu și alți mulți frun-

tași național-tărăniști, au ținut cuvântări al căror ton nu se potrivește cu cel dela Brașov.

La Iași, Duminică, partidul național-tărănesc a dat înapoi, pe chestia constituțională.

Ca un răspuns al acestui lucru, d. Iuliu Maniu va ține, după o săptămână, la Cluj, o cuvântare de-o violență neobișnuită. Dar la întrunirea aceasta din capitala Ardealului, d. Ion Mihalache nu va participa.

Ce-i cu fuziunea Goga-Cuza?

În legătură cu întrevederile politice ale d-lui Oct. Goga, s'au răspândit în presă multe informațiuni. Acum, după ce s'a scris despre eventuala fuziune dintre partidul d-lui Goga și cel al d-lui Cuza, ziarul „Țara Noastră”, al d-lui Goga, publică următoarele:

E adevărat, că noi primim cu simpatie perspectiva unei închegări într-o singură tabără de luptă a tuturor forțelor închinete ideii naționale, pentru a crea un unic instrument de guvernare, dar până acum nu suntem în măsură să înregistrăm decât o dispoziție sufletească favorabilă unui asemenea gând.

Pe acest teren s'au desfășurat convorbirile pe cari d. Octavian Goga le-a avut, mai întâi cu d. Alex. Vaida-Voevod, apoi cu reprezentanții d-lui A. C. Cuza. Întreagă această chestiune nu-i însă atât de avansată, încât să se poată vobi de un rezultat menit să fie încredințat publicității. Astfel stând lucrurile, toate detaliile răspândite de unii confrăți, cu atâta certitudine informativă, cad de la sine.

Cu toate acestea se crede că fuziunea partidelor agrariane și cuziste va avea loc cât de curând.

Deasemeni este interesant de notat că cele două grupări au căzut de acord și asupra persoanelor cari ar intra — atunci când se va declara criza — în guvernul ce ar fi să-l formeze noul partid, dacă șeful lui va fi însărcinat să-l constituie.

În cazul când d. Cuza nu va accepta să fuzioneze, suntem informați că unii din parlamentarii cuzisti îl vor părăsi și vor căuta o nouă orientare politică.

Situația „frontului constituțional”

Frontul constituțional al d-lor Averescu și Gh. Brătianu nu mai are nici o șansă de a-și lărgi cadrele.

Dl. Iuliu Maniu a abandonat de mult ideea de-a intra în această combinație. Deasemeni și dl. I. Mihalache, care a declarat la Câmpulung:

„Mai avem de luptat și cu celelalte partide cari încurcă lucrurile.

Unele se intitulează „frontul constituțional”. Noi știm ce înseamnă „constituționalismul” lor, știm ce i-a determinat la aceasta, știm și că de îndată ce anumite favoruri le-ar surâde, „constituția” ar lua cu totul alte aspecte, doar ne avertim de Mai 1934”.

Nouii adeviziuni la „Frontul Românesc

Sub acest titlu, cotidianul „Porunca Vremii” din București, publică următoarele:

Din declarațiile făcute la Câmpulung de d. Ion Mihalache, se desprinde o notă foarte pesimistă. Șeful partidului național-tărănesc a recunoscut că în partid există neînțelegeri, dar a afirmat că le va aplană sau înăbuși.

D. Mihalache s'a referit la dezacordul dintre d. Maniu și ramura din Vechiul Regat a partidului.

Suntem însă în măsură a adăuga că pesimismul d-lui Mihalache e mai adânc decât apare la prima vedere.

Căci în afară de neînțelegerile din sânul organizațiilor din Moldova, mulți „fruntași” național-tărăniști, în frunte cu d. Virgil Potârca, fost ministru tratează încadrarea lor în „FRONTUL ROMÂNESC” al d-lui Vaida Voevod.

În câteva zile, partidul național-tărănesc va suferi o nouă spărtură.

În același timp, se dă ca sigur că d. G. G. Mironescu, fost prim-ministru, este câștigat pentru „FRONTUL ROMÂNESC”.

Șezătoarea „Oastei Domnului” la Oradea

ORADEA. — În activitatea desfășurată neconținut, de către conducătorii „Oastei Domnului”, asociațiune cultural-religioasă, sărbătorile și Duminicile sunt prilejul cel mai ales pentru ședințele spirituale ale acestei asociațiuni. Astfel, în săptămâna trecută, a avut loc la Școala primară No. 12 Niulges, o adunare a credincioșilor bisericii ortodoxe. Cu acest prilej s'a desfășurat următorul program:

1. Pr. Evuțian: Însemnătatea pogoririi Duhului sfânt.
2. Președ. activ: credință și fapte bune.
3. Poezii și cântări.
4. Pr. Lupșa: crezul religios și crezul național.
5. Eftimie Mihoc: Eroii bisericii și eroii naționali.
6. Cuvânt de închidere rostit de d. Mihoc, anunțând pentru o dată ce se va comunica ulterior, întrunirea ostașilor grupați la Șc. No. 2, servindu-se 8 ani dela înființarea „Oastei Domnului”.

Invitare

Direcțiunea școlii de Industrie Casnică din Arad, cu onoare vă roagă să binevoiți a vizita expoziția de fine de an, a obiectelor executate de elevele școlii, care va avea loc începând de Duminică 23 Iunie 1935, în localul școlii din str. Eminescu No. 34.

Expoziția va fi deschisă în zilele de: 23, 24, 25 și 26 Iunie crt., între orele 9—13 și 4—7 p. m.

Intrarea liberă.

Directoare:
Irina Popescu

Activitatea edilitară a municipiului Oradea

D. Tib. Moșoiu, primarul Oradiei, obținând un împrumut de 80 milioane lei, realizează un vast program edilitar

— *Dela redacția noastră din Oradea* —

ORADEA. — Printre pușinii diriguitori ai treburilor publice din Bihor, cari au activat intens, sunt actualii edili ai Orăzii.

În echipa municipiului Oradea, a edililor în fruntea căreia conduce d. profesor universitar Tiberiu Moșoiu, vicepreședintele Camerei Deputaților, sunt oameni de gospodărie cari au venit în fruntea primăriei Oradea, cu un program de lucru studiat, esalonat pe o perioadă de mai mulți ani.

Pentru a fi în nota adevărului integral, menționăm aci, acei oameni gospodari, harnici, cari muncesc cu totul dezinteresat, din datorie de cetățeni conștienți și — dacă voți — dintr-un orgoliu personal: coroborând la succesele mari ale municipalității din Bihor.

D. prof. univ. Tiberiu Moșoiu, în calitate sa de primar al Oradiei, și-a ales, dintre cei mulți, o mână de colaboratori apropiați, cari lucrează după sugestiile sale; astfel sunt dnii: profesor Cornel Givulescu, consilier financiar, care gospodărește cu un spirit de promptitudine și perspicacitate extrem de apreciată în opinia publică orădeană.

D. general de divizie Atanasie Negulescu, ajut. de primar, d. Ion Ionașcu, ajut. de primar, d. dr. Vasile Bleda, vice-primar, dr. Stamatopol, dr. Sofronie Sângeorgean și dr. Iacob Danca, mare industriaș și furnizor, consilier orășenesc.

Programul realizărilor uriașe, ale dlui Tib. Moșoiu

Câteva antecedente precizate în inimă legătură cu persoana Primarului Orăzii, sunt plauzibile, atunci când vorbim de capacitatea și inițiativa temerare ale dlui prof. univ. Tiberiu Moșoiu.

Venind în fruntea primăriei, românul Tiberiu Moșoiu, fiul gloriosului ostaș erou dela Budapesta, Gen. Frațian Moșoiu, căruia Casele Naționale Oradea au luat inițiativa ridicării unei statui pe piața Orăzii, — el, Tiberiu Moșoiu, a românitizat toate instituțiile municipiului, într-un timp extrem de grabnic, cu o înțelepciune clasică.

Astfel, la uzinele electrice, de apeduct și canalizare, salubritate publică, personalul central a fost înlocuit cu elemente românești, — după care a urmat perioada răfușurilor administrative cu conțenciosul și cu Oficiul de revizuire dela Timișoara.

D. Cornel Givulescu, consilierul autorizat al Primăriei, a reprezentat cu mare succes interesele orașului, câștigând dreptate de cauză.

Deci: românizarea instituțiilor de Stat, scopul realizat și dlui prof. Tib. Moșoiu.

Realizare monumentală: strandul municipiului

Primăria a construit un strand modern, unic pe toată granița, de care ne-am ocupat în alte rânduri în coloanele „Ardealului”.

În câteva luni, Oradea a avut un strand modern, construit durabil — lemn, fer, beton, armat, temelie de granit — cu tot confortul: băi, plaje, cură de soare, loc de recreație, tramvai la dispoziție, cu alte cuvinte

o oază de recreație în plină natură, pe malul Crișului.

Un proces răsunător câștigat de d. Tib. Moșoiu, la Lausanne

Astăzi iarnă, d. Tiberiu Moșoiu călătorește în străinătate, la Lausanne, pentru a susține personal un proces al Primăriei Oradea, câștigându-l în favoarea acesteia: **4 milioane lei**. Aducându-i laude nebănuite, în plenul consiliului, i-s'a propus „avocatului” (profesor universitar de carieră) 250.000 lei, onorariu, pe care Tib. Moșoiu i-a refuzat cu o demnitate rară în zilele noastre.

Când d. Tib. Moșoiu obține 80 de milioane lei împrumut, pentru realizarea programului său de lucru

În ultima sesiune parlamentară, d. prof. univ. Tib. Moșoiu, în calitate sa de vice-președinte al Camerei, a trecut prin acest for proiectul de lege, aprobându-se împrumut de 80 milioane lei pentru municipiul Oradea.

Venind acasă, d. prof. univ. Tib. Moșoiu, deși primit cu mare insuficiență, a declarat că n'a făcut nimic pentru sine, ci totul pentru oraș.

Mare program de realizări temerare

Odată municipiul întărit în prerogativele lui de autoritate cu „stimulente” de calibrul acestei, un program edilitar de mari proporții devine fapt împlinit. Toate ideile mari, toate capacitățile politice, s'au izbit de stâncă mortii: bugetul.

Ei bine, d. Tib. Moșoiu, a înfătușat aceste piedici „dezagregabile” politicianilor și s'a apucat de gospodărie.

Fondurile fiind cu multă vreme înainte destinate, încă din faza embrionară a împrumutului, — fiind prezentat Camerei — cu stipulațiile categorice precizate, — programul edilitar a dlui Tib. Moșoiu va fi realizat fără nicio abatere dela caracterul inițiat, în timpul cel mai scurt.

Iată, în câteva linii, utilizarea împrumutului: construirea de băi populare, crearea de noi artere betonate, reparația drumurilor, construirea de școli primare românești, în cartierele periferice, căminuri pentru bătrâni și săraci, fonduri pentru căminurile de ucenici și școala normală de băieți, amenajarea școlilor cu biblioteci și publicațiuni periodice, reparații de spitale, etc.

Intr'un reportaj viitor vom cerceta amănunțit programul de realizări al dlui prof. univ. Tib. Moșoiu, cu toate detaliile impuse de necesitățile edilitare ale municipiului Oradea.

Realizând și muncind necontenit, d. Tib. Moșoiu se bucură în Bihor de o reputație meritată.

I. C.

Examenul de admitere la liceul „Elena Ghiba-Birta”

Arad. În dimineața zilei de 20 c. a avut loc la liceul de fete „Elena Ghiba-Birta” examenul de admitere în liceu.

Comisia examinatoare a fost compusă din: doamna F. Bucurescu, directoarea liceului, domnișoara T. Bogdan, directoarea internatului și domnișoara A. Cornea, directoarea școlii primare nr. 2.

Este de remarcată atmosfera familiară, imparțialitatea și bunăvoința acestei comisii. De asemenea am avut satisfacția văzând că acele eleve, apreciate cu note mari de către institutele lor, datorită obiectivității comisiei au obținut și

la examenul de admitere aceleași medii. Coincidența aceasta denotă că rezultatele cursului primar au fost apreciate la justa lor valoare de către comisiunea examinatoare.

Spre exemplu, dela școala nr. 2 au ieșit premiante la liceu două eleve cari au absolvit cursul primar cu media 9,66, iar dela școala nr. 7, două eleve cu media 9,66.

În numele părinților, felicităm călduros comisia examinatoare dela liceul „Elena Ghiba-Birta” și pe acei dascăli cari au dat dovadă de muncă conștiincioasă.

Angela Preotesch
Învățătoare

Conversațiile franco-engleze, asupra acordului naval dela Londra

PARIS. — Ziarele afirmă că întrevederea dintre dnii Laval și Eden a decurs într-o atmosferă amicală.

D. Laval a subliniat faptul că acordul anglo-german a fost declarat definitiv. Soluționarea prematură a problemelor de înarmare navală a Germaniei ar face mai grea soluționarea legală a chestiunilor puse prin reînarmarea terestră și aeriană a acestei puteri.

Motivele cari au determinat Anglia să încheie acordul sunt cunoscute. Reprezentanții francezi consideră că acordul este contrar comunicatului franco-britanic din 3 Februarie, deoarece a fost declarat definitiv; fără ca pactul aerian, pactul oriental și denunțarea, să fi fost încheiate în același timp.

La sfârșit, dl. Laval a făcut ziaristilor următoarele declarațiuni:

„D. Eden mi-a făcut cunoscute mo-

tivele care au determinat guvernul meu să încheie acordul naval anglo-german.

Am ținut să reînnoiesc rezervele care guvernul meu a fost silit să formuleze în această privință”.

Technicienii francezi vor participa la conferința navală dela Londra

Agenția „Havas” află, din sursă formată, că pentru moment nu e vorba să se trimită experți francezi la Londra, pentru a lua contact cu americanii, ci, dimpotrivă, tehnicienii francezi vor participa la conferința navală care va avea loc la sfârșitul anului, când expiră convenția de Washington.

Se pare că, în legătură cu această conversație, în cercurile informate crede că atitudinea guvernului francez a rămas neschimbată, aceeași și la Londra și Stresa.

Numeroase adeziuni la „Frontul Românesc”

1500 de intelectuali (medici, ingineri, avocați, etc.), fruntași ai generațiilor studentești de după război, au semnat un manifest de aderență la mișcarea „NUMERUS VALACHICUS”.

Acest manifest va fi dat publicității în curând cu prilejul unei manifestații politice, pe care o va prezida însuși d. dr.

Al. Vaida-Voevod președintele „FRONTUL ROMÂNESC”.

În acest manifest, aderenții își motivează atitudinea prin posibilitățile de înlăturare a influențelor naționaliste, într'un timp apropiat, pe cari le oferim prin trecutul și autoritatea de sale, d. Al. Vaida-Voevod.

Intensă campanie antisemită în Ungaria

BUDAPESTA. — În duelul care a avut loc ieri între ziaristul naționalist Bajcsi-Zsilinsky și prim-pretorul dr. Horváth Ernő, aceasta a fost grav rănit la brațul drept.

Bajcsi-Zsilinsky începuse o foarte violentă campanie de presă contra prim-pretorului Horváth, acuzându-l de „Les-Națiune”, pe motiv că luând bani dela evreii Kauffmann-Kenyeres ar fi facilitat acestuia să candideze plămuierei de acte false spre a se da drept creștin, cu toate că prim-pretorul Horváth Ernő știa foarte bine că pretinsul Kenyeres este fiu de rabin, că îl cheamă Mo-

ses Kauffmann și că nu tre-

cuse niciodată la creștinism. Intreaga presă naționalistă susține pe ziaristul Bajcsi-Zsilinsky în acțiunea și campaniile sale contra evreilor și celor cari se lasă corupți de evrei.

„Numerus americanus”

WASHINGTON. — 30.000 marinari streini, spanioli, englezi și germani în special, își vor pierde ocupațiile, în urma legii „Copeland”, care prevede că echipagiile vapoarelor americane, să fie alcătuite în totalitate din cetățeni americani.